
Příběh Jitky se sluchovým postižením

Ač s hendikepem, medička slyší na volání vědy

V temné komoře, při vyvolávání fotek, dokáže zapomenout na plynoucí čas; její snímky zvítězily i ve školní soutěži. Když se jí zeptáte, proč u focení nezůstala i v profesním životě, zaskočí vás: „Měla jsem problémy s morálkou.“ **Jitka Uhlíková** je již v šestáku medicíny na Lékařské fakultě v Plzni, takže je jisté, že to s tou vůlí či pílí nemůže být až tak zlé. Hned na úvod: usměvavá dlouhovláska se narodila s oboustrannou percepční vadou, má problémy se sluchem. Stejně postižení sluchového nervu tíží i její o dva roky starší sestru.

Naštěstí se rodičům podařilo zdravotní potíže odhalit včas, a tak Jitce již od raného dětství pomáhá naslouchátko. V kombinaci s osvojenou schopností odezírat z úst proto mladá medička skvěle zvládá běžnou komunikaci. Náročnější jsou pro ni ovšem situace, kdy se ocitne ve společnosti více lidí a snaží se s nimi držet tempo v konverzaci.

„Vyčerpávající to bylo také na přednáškách: odezíráte bez pauzy déle než hodinu a zároveň musíte stíhat psát poznámky. Když se mluví v hlučnějším prostředí, nebo mají lidé na ústech roušky, je to pro mě tak ‚trochu maso‘, jsem zmatená,“ přiznává slečna narozená ve znamení berana, jež se tvrdohlavě, zarputile hlásila na medicínu; vyšlo jí to na napotřetí.

Příroda a vysněná medicína

Už na základní škole si Jitku získaly přírodní vědy, pravděpodobně svou roli sehrály i profese rodičů – oba jsou lékaři. Tatínek je vedoucí Ústavu histologie a embryologie na 2. LF UK, maminka psychiatrickou. Jitku nicméně bavil i český jazyk a literatura, tudíž si v posledním studijním ročníku přírodovědně zaměřeného gymnázia podala přihlášku jak ke studiu na přírodovědeckou, tak i na filozofickou fakultu. Láska k biologii nakonec převážila.

Ptáte se, kdy přišla na řadu medicína, o které v koutku duše nepřestala snít, ale které se z ryze pragmatických příčin – strašila ji totiž chemie – dosti obávala? Přišla na „přírodovědě“. Právě tam se utvrdila, že chce být lékařkou; zkusila to znovu a byla přijata na fakultu v Plzni.

S Jitkou jsme se setkali v čase, kdy už měla za sebou tři úspěšné státnice a čekaly ji zbylé dvě (v době, kdy čtete tento text, je má již nejspíše rovněž za sebou – pozn. red.). Zrovna dojížděla za praxí do nemocnice v Jindřichově Hradci, kde „stážovala“ na oddělení chirurgie.

„Chirurgy obdivuji! Dokáží ustát náročné operace trvající často i několik hodin. Nedávno jsem měla možnost přihlížet pětihodinové operaci vedené primářem Janem Kelblem. Byl vynikající. Škoda, že bych ho bez roušky asi nepoznala; vlastně jsem ho bez ní nikdy ani neviděla. Na visače vypadá úplně jinak,“ směje se medička, která o „svém“ oboru zatím jasno nemá. Chvilí se přiklání k ORL, posléze převládá zájem o psychiatrii. A možná budou právě roušky, jež brání odezírání, tím, co její volbu ovlivní: „Nepočítala jsem, že budou fakt všude... Teď proto uvažuji o uplatnění ve vědeckých spíš než v klinických oborech. Třeba se vrátím k vysněné genetice, která mě prapůvodně zajímala a proto jsem i šla na PŘF UK.“

Odkladač s potřebou stresu

A jak je to s tou morálkou? „Chybí mi vůle se k některým věcem dokopat. Označila bych se za odkladače,“ upřesňuje Jitka. Občas se to prý zvrtně i ve škole, kde se jinak vždy snažila úkoly plnit včas – a pokud možno precizně. „Jisté množství stresu zřejmě potřebuji. Třeba když se učím na zkoušky. Odsouvám čas, kdy konečně začnu, až je to kolikrát termín skoro šibeniční. Pak mi nezbyvá než nebrat ohledy na to, zda je den či noc. Jedu nadoraz,“ líčí.

Pohodová medička přiznává, že náročné studium zvládla i díky kamarádkám: „Měla jsem štěstí na skvělou kolejni spolubydlící, na Elišku, která se mi stala takovou osobní asistentkou. Poskytovala mi své zápisky z přednášek i praktik. Spolužačky z kruhu mi zase ochotně zopakovaly vše, čemu jsem nerozuměla. Bez nich by to pro mě bylo daleko náročnější.“

Těžké, ba skoro nemožné by to Jitka měla i bez speciálně upraveného fonendoskopu – má zesilovač zvuku a lze jej připojit na naslouchadlo –, nebo bez podpory pedagogů, lékařů a zdravotnického personálu. „Všudypřítomné roušky znemožnily odezírání, což je nepříjemné všude, zvláště pak při práci v nemocnici. Častokrát nerozumím, co doktor nebo pacient říká. Musím je žádat, aby mi to zopakovali. Jsem jim nesmírně vděčná za snahu,“ říká.

V neposlední řadě patří Jitčino velké poděkování i fakultnímu studijnímu oddělení, konkrétně paní Petře Buňatové: „Zařídila též, aby během státnic měli všichni zkoušející průhledné štíty. Tahle ‚doba covidí‘ je pro nedoslýchavé zkrátka hodně náročná,“ vysvětluje medička.

Fotograf coby inspirace

Nejen studiem živa je, pravil by klasik. Jitka má vedle fotografování jen půl rok starou zálibu: peče. „Před pár dny mi kvásek odpustil,“ směje se. A upřesňuje: „Kynuté těsto zadělávané droždím mi nikdy nešlo, nechtělo vyběhnout. To až teď, nejráději bych pekla pořád. Cokoli, co je kynutého. Ještě zvládnout pečení s žitným kváskem a budu mít splněný další level.“

Kdyby nebylo pandemie, měla Jitka v plánu cestovat Vietnamem. Vedle túr krajinou hodlala s partou kamarádek nahlédnout i pod pokličku exotické kuchyně, své další záliby. Cestuje tak alespoň v cestopisech Ladislava Zibury, vedle nichž leží kniha Ze života fotografa (2018). Napsal ji Petr Jan Juračka, s nímž se Jitka seznámila během přírodovědeckého kurzu v jižních Čechách a jehož obdivuje nejen jako profíka za objektivem. „Petr je nesmírně inspirativní a pohodový člověk. Nepřestává mne fascinovat, jak přes svůj značný zrakový hendikep dokáže tvořit mimořádné fotografie. Jak je výjimečný, ve všem, co podniká. A co všechno stíhá,“ říká s obdivem 26letá medička, které se navzdory zdravotní překážce rovněž plní životní sny.

Přestože si autorka i zpovídáná rozuměly a nad kávou si příjemně povídaly, shoda přijímení je čistě náhodná.

Autor: Marcela Uhlíková Foto: Vladimír Šigut

Zdroj: <https://www.ukforum.cz/rubriky/studenti/7871-jitka-uhlikova-medicka-slysci-na-volani-vedy>